

TOONEELDANSEXPOSITIE & BOEKEN

ARABISCHE MUZIEK

Volgens de huidige stofomschrijving kunnen VWO-leerlingen eindexamen doen zonder dat ze ooit een sitar, een salsa of raï hebben gehoord. De zichzelf en zijn leerlingen respecterende muziekdocent neemt natuurlijk geen genoegen met deze etnocentrische onnozelheid. De

docent die aandacht wil besteden aan Arabische muziek, heeft daar nu een handig Nederlandstalig hulpje voor: het boek *Arabische muziek*.

AUTEUR: EVERT BISSCHOP BOELE

Het boek is geschreven door Leo Plenckers, etnomusicoloog-in-ruste en specialist in Arabische muziek. Het kent twee delen, ongeveer even groot: een historisch deel, lopend tot het eind van de twintigste eeuw, en een meer systematisch deel - ietwat onterecht *De moderne tijd* gedoopt - waarin na een uitleg van toonstelsels en ritmiek de belangrijkste hedendaagse genres de revue passeren. Wil je meer weten over de verschillende maqams (modi), over de Egyptische diva Umm Kalthoum of over de raï, dan ben je in dit boek aan het juiste adres. De tweede helft van het boek bevat een aantal in westers notenschrift uitgeschreven transcripties van Arabische muziekstukken, en ook een behoorlijk aantal vertalingen van liedteksten, waaronder de beklemmende rap *Min Irhabi* (Wie is er terrorist?). De getranscribeerde muziekstukken zijn eenvoudig te beluisteren op YouTube of via www.muiziekweb.nl van de Centrale Discotheek te Rotterdam.

Het boek is prettig geschreven en bevat veel afbeeldingen, helaas in zwart-wit. Voor zover ik kan overzien, is het aantal onvolkomenheden minimaal en zijn het kleinigheden. Zo wordt op pagina 34 gezegd dat de moderne Arabische luit ('ud) gewoonlijk zes dubbele snaren heeft, terwijl meestal de laagste snaar enkel is en het instrument dus 11 snaren heeft (dat verklaart ook de 11 stemschroeven op de foto op diezelfde pagina). Maar dat zijn kleinigheden en heel andere koek dan de informatie die via de standaard muziekmethodes tot je komt, want daarin struikel je gewoonlijk over de fouten. Het boek is een aanrader voor elke muziekdocent die op niveau geïnformeerd wil worden over Arabische muziek, maar geen zin heeft daarvoor Franse of Engelse literatuur te lezen. Raadpleeg anders de uitgebreide literatuurlijst achterin. Een aanwinst voor je bibliotheek.

Arabische muziek
Leo Plenckers
Bulaaq Amsterdam 2014
317 pagina's
ISBN 9789054601630
Prijs: € 27,50

FADO

Wervelende dans en melancholieke zang

Het is altijd heel erg moeilijk om op het toneel live muziek te combineren met dans. Dans heeft veel

ruimte nodig en muziek wordt dan vaak in een hoekje achteraan opgesteld, soms zelfs achter een doek. Het Internationaal Danstheater zet zichzelf nieuw op de kaart door het heel anders te doen.

AUTEUR: PAUL ROOYACKERS

In anderhalf uur komen er talloze liederen, intermezzo's en dansstukken voorbij die adembenemend zijn. De zangeres, de prachtige en fraai geklede Carla Pires, zingt enorm bewogen over het hele toneel, is intrinsiek betrokken bij het toneelbeeld en vervult daarmee een centrale, indrukwekkende rol. De drie muzikanten bespelen uitgebalanceerd hun gitaren en de dans is werkelijk adembenemend. Dertien liederen vullen zeer gemêleerd de avond: allerlei emoties komen in de prachtig vertolkte liederen voorbij, maar de dans is daarbij niet alleen illustratief, maar ook vaak zeer fraai choreografeerd aanwezig, en kan zelfs prima op het niet al te grote toneel uit de voeten. Je bent eigenlijk te gast bij een zingende dichteres thuis en droomt weg met de emotief gesluierde dansfrases die fantasierijk over het publiek uitgestroomd worden als in een droom. Ook al versta je niet de Portugese tekst van de zangeres, het is volledig voelbaar wat zich op het toneel voltrekt en de dans neemt je mee gedurende elk lied. Ieder lied kent een eigen toneelbeeld en ook daar zijn de complimenten voor de choreograaf op zijn plaats.

FADO is weer een nieuw programma van het Internationaal Danstheater: het lijkt wel of de dansgroep zichzelf opnieuw aan het uitvinden is. Een kentering naar moderne dans waarbij toch steeds dat vleugje internationale dans de kop opsteekt, is een lekkere mix waar het grote publiek zich geheel thuis bij zal voelen. Je voelt je in Portugal, maar de dans sleept je over veel meer continenten mee de ruimte in. 'Wat een volmaakt hart zou dan kloppen in mijn borst,' zingt Carla Pires. Het is alsof iedere toeschouwer uit zichzelf kon treden en spiritueel mee kon zweven op de sfeer die bij iedereen naar binnen sloeg. Tot slot is er een groot compliment voor de entre'acts die tussen ieder lied als een sirene ons op de kust jaagt. Prachtige juweeltjes die een eigen programma verdienen.

FADO
Internationaal Danstheater
Muziek: Carla Pires
Zie www.intdanstheater.net/fado

FOTO: BEN VAN DUIN